

Volkskracht maakt dromen Maasstad waar

Voorzitter Frima over jubilerend
vermogensfonds

olkskracht

Door: Floris Kappelle

27-07-2023

Vermogensfondsen Interview

100 jaar Volkskracht.

Volkskracht is er voor iedereen. De missie van het grootste vermogensfonds van Rotterdam is de 'volkskracht' van Rotterdammers te bevorderen. Dit doet het fonds, dat honderd jaar bestaat, samen met de aangesloten stichtingen. Een gesprek met voorzitter Jacqueline Frima.

Jacqueline Frima

Fotografie: Marieke Odekerken

Rotterdammers staan erom bekend dat ze de zaken voortvarend aanpakken. Zo ook cargadoor Willem Burger, die in 1923 de Stichting Bevordering van Volkskracht oprichtte. Doel: het welzijn van de lokale bevolking verbeteren. Een eeuw later heeft de Volkskrachtfamilie, een groep stichtingen die onder die vlag vaart, een groot vermogen opgebouwd.

Volkskracht is springlevend en een speler van belang in de Maasstad. Het devies luidt: Volkskracht geeft daadkracht. Een missie die al honderd jaar werkt, aldus jurist en historica Jacqueline Frima, voorzitter van Volkskracht en in het dagelijks leven insolventierechter bij de rechtbank: 'Volkskracht maakt kleine en grote dromen van Rotterdammers waar.'

Daden

Rotterdam heeft een traditie van filantropie, een sterke betrokkenheid bij de stad die volgens Frima haar oorsprong vindt in het aloude adagium: geen woorden maar daden. 'Veel havenbaronnen wilden van oudsher meer betekenen voor Rotterdam, ze voelden zich verantwoordelijk voor de stad.' Daar komt bij dat er altijd kwesties zijn waar de overheid niet aan toe komt of zich verre van houdt. Bekend voorbeeld is Perron Nul naast het station, waar dakloze verslaafden werden opvangen. De overheid bemoeide zich daar niet mee maar Volkskracht juist wel.

Overigens stelt Volkskracht zich per definitie reactief op. Van alle aanvragen, ongeveer 600 per jaar, wordt ongeveer 70 % gehonoreerd. Frima: 'Soms zien we een project in de stad dat goed bij ons zou passen. Dan zoeken we zelf contact en geven we een duwtje in de rug. Zo zien we dat veel 25- tot 40-jarigen met leuke initiatieven niet weten dat er fondsen bestaan. Op die groepen focussen wij juist dit jaar om bewustwording te vergroten. Uitgangspunt is dan altijd: jij het idee, Volkskracht het geld.'

De Kuip

Bij elk project staat de verbetering van de levenskwaliteit van de Rotterdammers bovenaan de prioriteitenlijst. Frima: 'Dan maakt het niet uit waar het om gaat. Door de jaren heen heeft Volkskracht vaak net dat extraatje kunnen geven, dus ja, we behalen onze doelen telkens weer in de geest van oprichter Burger.' Dan: 'Het is niet zo dat Volkskracht de stad heeft veranderd maar er is veel tot stand gebracht.'

Zo heeft Volkskracht in de jaren dertig van de vorige eeuw ongeveer 20% van de bouw van de Kuip gefinancierd. Dat zou nu niet meer kunnen. In de Tweede Wereldoorlog is er heel veel geld uitgegeven aan allerlei projecten, vooral om te voorkomen dat de bezetter zaken zou inpikken. Ook heeft Volkskracht destijds de spoorwegstaking mede gefinancierd. Na de Tweede Wereldoorlog volgde de wederopbouw en later steunde Volkskracht vooral sociale en culturele projecten die deels door de gemeente werden opgepakt. Frima: 'We werken geregeld samen met andere stichtingen met wie wij goed contact hebben.'

Social impact

Actuele vraag is in hoeverre de rol van Volkskracht aansluit bij de noodzaak om als filantropisch fonds relevant te blijven in een veranderende samenleving. Kennelijk wordt verder gekeken dan ontwrichtende situaties als een pandemie, de oorlog in Oekraïne en toenemende aantallen vluchtelingen.

Frima: 'Als reactieve organisatie speelt Volkskracht in op de vraag uit de stad. Een nieuwe Kuip was ook voor ons wat begroetelijk. Het plan is bovendien (voorlopig) van de baan. Onze focus is nu anders gericht, we bespeuren een enorme groei aan initiatieven uit de wijken. *Social impact* speelt uiteraard een grote rol. Kijk naar projecten die wij steunen zoals de kledingbank, speeltuinen, de vergroening van schoolpleinen, zangkoren, hiphopfestivals, de aanschaf van een Miró, de islamitische voedselbank.'

Volgens Frima kun je deze activiteiten zien als een spiegel van de samenleving. 'We denken zeker na over *social investment impact* en we hebben op dat vlak al eens investeringen gedaan. Maar we doen vooral waar we goed in zijn als bestuur van vrijwilligers. Voor zeer intensieve projecten ontbreekt ons de tijd. Zolang we genoeg impact in Rotterdam kunnen maken, blijven we het zo doen.'

Jong volwassenen

Al met al lijkt de opdracht voor Volkskracht voor de nabije toekomst de relevante groepen te blijven vinden. Dat vraagt om een investering in een op jong volwassenen gerichte aanpak. Eerder opereerde Volkskracht veelal in de zelfgekozen anonimiteit. Ook daar zien we een verschuiving naar meer zichtbaarheid in het publieke domein om breder bekend te worden. Lokale media zouden ongetwijfeld een rol kunnen spelen, meer dan nu het geval is.

Frima: 'Wat we doen is belangrijk werk, zelf ben ik maar een passant in een stichting die al honderd jaar relevant is in Rotterdam. Volkskracht is een prachtig instituut en zeker met dit eeuwfeest is het een voorrecht om een bijdrage te kunnen leveren. Rotterdam vaart er wel bij.'

100 JAAR *Volkskracht*

Door de jaren heen hebben verschillende stichtingen zich aangesloten bij Volkskracht. Het bestuur van die stichtingen wordt steeds gevormd door het bestuur van Volkskracht. Het vermogensfonds verstrekt financiële steun aan Rotterdamse instellingen op het gebied van volksontwikkeling en vormingswerk, sport en recreatie, gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening, wetenschap, kunst en cultuur, bouwkunde, kinderbescherming en kinderverzorg alsook natuur en milieu.

Kort gezegd: alles wat de volkskracht van Rotterdammers bevordert.

Daarbij wordt strikte onzijdigheid betracht op godsdienstig en politiek gebied. Alleen rechtspersonen worden gesteund, dus geen individuele personen. Alle aanvragen die bij Volkskracht binnenkomen, van 500 euro tot één miljoen, worden door het bestuur zelf behandeld. Het jaarbudget schommelt rond de 5 miljoen euro.

Bijzondere dynamiek

Met de aanschaf twee jaar geleden van het Chabot Museum, tegenover Museum Boijmans Van Beuningen, werd dat budget overigens iets opgerekt. Die speling is er. Voorzitter Frima: 'Voor een zetel in ons bestuur word je aangezocht op wat je kan. Wat helpt is dat je veel weet van een van de gebieden waaraan Volkskracht geld doneert. We werken dus met experts en dat geeft onze inzet een bijzondere dynamiek. Essentieel is dat wij allemaal wonen of werken in Rotterdam. Wij kennen de stad en weten wat er speelt.'

Het versterken van de lokale gemeenschap staat sinds de oprichting centraal. Dat is iets wat blijvend aandacht vraagt. Of dat ligt aan de toenemende diversiteit van de bevolkingsgroepen is de vraag. Voorheen waren de demografische lijnen duidelijker waarneembaar. Zoals op Zuid waar ooit een influx van boeren uit Zeeland en Brabant werd geregistreerd. Daar ontstond dan vanzelf een gemeenschap die zelf activiteiten organiseerde.

Als gevolg van brede immigratie zie je in de wijken vandaag de dag een grotere diversiteit aan culturele achtergronden dan voorheen. Frima: 'We hopen de nieuwe Rotterdammers te bereiken met onze campagne waarmee we onder meer onze benaderbaarheid versterken. En dat werkt want we vieren ons lustrum met een scala aan activiteiten die direct gericht zijn op de Rotterdamse bevolking.'

Honderdjarigen in het zonnetje

Zo zet Volkracht alle honderdjarigen in het zonnetje; honderd Rotterdamse basisschoolgroepen 6 hebben dit voorjaar een cursus verhalen schrijven van de Schoolschrijver gevolgd, met als afsluiting een schrijfwedstrijd met prijsuitreiking in Theater Walhalla; er verschijnt een historisch verantwoord, leesbaar boek over honderd jaar Volkskracht; in de Maastunnel is langs de roltrap een tentoonstelling te zien over Volkskracht voor de ruim 7.000 fietsers die daar dagelijks langskomen.

Hoogtepunt van het jaar is de uitreiking van de 100 jaar Volkskracht Awards in oktober. Mensen kunnen zelf hun droom bij ons aanbrenge door middel van een simpele aanvraagprocedure. We hebben drie miljoen euro gereserveerd om die dromen te verwezenlijken. Er zijn drie categorieën: cultuur, sociaal en toekomst met focus op jeugd, groen en duurzaamheid. Dit bedrag geeft Volkskracht weg bovenop het jaarbudget van ongeveer 5 miljoen euro.